

د بیان آزادي

د اسلامي شريعت له نظره

(د علمي – څېړنيز سيمينار د مقالو ټولگه)

۱۳۹۹ هـ. ش

۱۳۹۹ هـ. ش

د بیان آزادي د اسلامي شريعت له نظره (د علمي – څېړنيز سيمينار د مقالو ټولگه)

Articles Collection for Seminar Regarding:

Freedom of Expression; In the Islamic Perspective

ISBN 978-9936-645-58-5

2020

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

د علومو اکاډمي

د اسلامي علومو معاونیت

د تفسیر او حدیث مرکز

د بیان آزادي د اسلامي شریعت له نظره

(د علمي- څېړنیز سیمینار د مقالو ټولگه)

د کتاب ځانگړنې

د کتاب نوم: د بیان آزادي د اسلامي شریعت له نظره (د علمي-څېړنیز سیمینار د مقالو ټولگه)

لیکوال: یو شمیر پوهان

ایډیټور: څېړنوال عبدالرحمن عادل

مهتمم: څېړنیار عبدالقهار عزیزی

کتنپلاوی:

- ۱- معاون سرمحقق برهان الله نیازی
- ۲- معاون سرمحقق عبدالرحمن عادل
- ۳- معاون سرمحقق ویس الدین نوری
- ۴- معاون سرمحقق عبدالکریم فضلې
- ۵- سرمحقق سید حبیب شاګر
- ۶- معاون سرمحقق نصیراحمد نوربخش
- ۷- معاون سرمحقق فرزانه حبیبی
- ۸- معاون سرمحقق قند آغا صاحبزاده
- ۹- معاون سرمحقق دکتور شیرعلی ظریفی
- ۱۰- محقق محمد حامد مصلح
- ۱۱- محقق عمران زکریا

ډیزاین او کمپوز: څېړنیار عبدالقهار عزیزی

خپرنډوی: د افغانستان علومو اکاډمۍ د اطلاعاتو او عامه اړیکو ریاست

د چاپ ځای: مطبعه الهام نبي زاده

د چاپ کال: ۱۳۹۹ لمریز کال

د چاپ شمېر: ۵۰۰ ټوکه

ISBN : ۹۷۸-۹۹۳۶-۶۴۵-۵۸-۵

د چاپ ټول حقوق له علومو اکاډمۍ سره خوندي دي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لیکچر

سریک

لیکوال

مخگنه

- د تفسیر او حدیث د مرکز یادښت..... ا
- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د جمهور رئیس پیغام..... ۱
- د علومو اکاډمۍ د لوی ریاست د سرپرست وینا..... ۳
- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د سترې محکمې پیغام..... ۷
- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د عدلیې وزارت پیغام..... ۹
- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د ارشاد، حج او اوقافو وزارت پیغام..... ۱۳
- د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت پیغام..... ۱۷
- د سولې د عالي شورا پیغام..... ۱۹
- د افغانستان د بشر حقوقو د خپلواک کمیسیون پیغام..... ۲۱
- د کابل پوهنتون پیغام..... ۲۵
- د علومو اکاډمۍ د علمي سلاکار څېړنوال حبیب الله رفیع د وینامتن..... ۲۷
- د بیان د آزادۍ پېژندنه، مشروعیت او ډولونه..... څېړنپوه سید حبیب شاکر..... ۳۱
- د بیان د آزادۍ ارزښت او موخې..... څېړنوال عبدالرحمن حامد..... ۴۵
- د بیان د آزادۍ حکمت او فلسفه..... څېړندوی محمد امان رسولي..... ۵۷
- په اسلامي شریعت کې د بیان د آزادۍ پولې او..... څېړنوال عبدالرحمن عادل..... ۷۱
- د هېواد په نافذه قوانینو کې د بیان آزادي..... څېړنوال نصیراحمد نوربخش..... ۹۷
- آزادی بیان و نقش آن در چگونگی صلح و..... محقق محمدحامد مصلح..... ۱۰۷
- آزادی بیان و ارزشهای ملی..... معاون سرمحقق ویس الدین نوری..... ۱۳۳
- د بیان د آزادۍ په اړه د رسنیو شرعي..... څېړندوی محمد داود ناظم..... ۱۵۵
- آزادی بیان در اسلام و اعلامیه جهانی..... معاون سرمحقق محمداعظم طارق..... ۱۷۳
- مفهوم آزادی بیان در اندیشه..... معاون سر محقق قند آقا صاحبزاده..... ۱۹۳
- برخی از نمونه های آزادی بیان در..... معاون سرمحقق محمد یوسف حازمی..... ۲۰۷
- بررسی آزادی بیان از دیدگاه قرآن کریم..... معاون سرمحقق عبدالوهاب عابد..... ۲۲۱
- قطعنامه سیمینار..... ۲۳۹

د تفسیر او حدیث د مرکز یادښت

له شک پرته د بیان آزادي د اتباعو له انساني، فطري، اسلامي او اساسي حقونو څخه یو مهم حق شمېرل کېږي چې د بشري ټولنو په پرمختګ، هوساینه او زوال کې هم بنسټیز رول لري. د همدې ارزښت د درلودلو له امله دا زموږ د هېواد د اوسني ولسواک نظام مهمه لاسته راوړنه هم ده؛ خو دا چې د اسلام د سپیڅلي دین د دوه بنسټیزو اساساتو (قرآن او حدیث) د لارښوونو په رڼا کې یې مشروعیت او حکمت څه دی؟ څومره ارزښت لري؟ کومې پولې او ځانګړنې لري؟ د سولې په تأمین کې څه رول لري؟ د ټولنې په سیاسي، اقتصادي او فرهنګي اړخونو باندې کومې اغېزې نښندي؟ د هېواد په نافذه قوانینو او نړیوالو اعلامیو او تړونونو کې کوم موقعیت او ونډه لري؟ او دې ته ورته نورې پوښتنې شته چې ځوابول یې اړین برېښي، تر څو وکولای شو چې د هېواد د اوسنیو ناخوالو، فساد او ستونزو په له منځه وړلو او یا لا اقل په کمولو کې ورڅخه ګټه پورته کړو. په دې هیله چې په ځان متکي او پرمختللی افغانستان جوړ کړو.

دې ډول پوښتنو ته د ځوابونو موندلو او په دې اړه د ټولنې ناخوالو او ستونزو ته د حل لارو موندلو او مشخصولو په موخه د افغانستان د علومو اکاډمۍ د مشرتابه په لارښوونه، د اسلامي علومو د معاونیت د تفسیر او حدیث د مرکز په نوبت او زیار د ۱۳۹۷ لمريز کال د لړم په ۱۴ مه نېټه د علومو اکاډمۍ د علامه احمد علي کهزاد د کنفرانسونو او سیمینارونو په تالار کې (د بیان آزادي د اسلامي شریعت له نظره) ترسریک لاندې علمي - څېړنیز سیمینار جوړ شو. په دې سیمینار کې د افغانستان د علومو اکاډمۍ پر پوهانو سربېره د نورو دولتي ادارو پوهانو او چارواکو هم ګډون کړی و. پر پیغامونو او علمي ویناوو سربېره د څېړونکو له خوا د اسلامي شریعت له نظره د بیان د آزادۍ د مشروعیت، حکمت، پولو، ځانګړنو، اغېزو او د هېواد په پرمختګ کې یې د رول او ونډې په اړه هر اړخیزې علمي - څېړنیزې مقالې وړاندې شوې او په دې ترڅ کې د هېواد د پرمختګ او سمون په موخه رغنده او عملي طرحې او وړاندیزونه اړوندو ادارو او مراجعو ته وړاندې شول.

په پای کې د بشري علومو معاونیت د ټولنیزو علومو مرکز د حقوقو او سیاسي علومو انستیتیوت علمي غړي او د خصوصي حقوقو د دیپارټمنټ له آمر ښاغلي څېړنیار عبدالقهار عزیزی څخه مننه کوم چې د دې سیمینار د مقالو د ټولګې د اهتمام او چاپ مسؤلیت یې ومانه او مقالې یې راټولې، ترتیب او د چاپ لپاره برابرې کړې چې وکولای شو د دې سیمینار معلومات او لاسته راوړنې په چاپي بڼه له نورو درنو هېوادوالو سره شریکې کړو.

په درنښت

د سوله ییز او پرمختللي اسلامي افغانستان په هیله

څېړنوال عبدالرحمن عادل

د تفسیر او حدیث د مرکز رئیس